

Guía Docente				
Datos Identificativos				2024/25
Asignatura (*)	Actividade física e deporte adaptado	Código	620G01027	
Titulación				
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuadrimestre	Terceiro	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalegoInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Educación Física e Deportiva			
Coordinación	Valverde Romera, Joaquina	Correo electrónico	joaquina.valverde@udc.es	
Profesorado	Valverde Romera, Joaquina	Correo electrónico	joaquina.valverde@udc.es	
Web				
Descrición xeral	<p>Esta materia está incluída non MÓDULO 5 (Ensino dá educación física e ou deporte). Non devandito módulo, atópanse as MATERIAS que teñen unha íntima vinculación entre se, como é ou caso de "Ensino dá actividade física e ou deporte", "Actividades non medio natural" e "Actividade física e deporte adaptado".</p> <p>En concreto, a MATERIA á que corresponde esta guía docente leva ou mesmo título que unha das materias, "Actividade física e deporte adaptado" e identifícase cos seguintes descritores:</p> <p>1º) Actividad física y deporte para poblaciones con necesidades especiales: conocimiento, indicaciones y contraindicaciones.</p> <p>2º) Conocimiento y elaboración de programas de intervención en educación física ante necesidades especiales de tipo anatómico-fisiológico, psíquico y/el inadadaptación social.</p> <p>3º) Actitud deontológica dentro de él contexto escolar obligatorio en actividad física y deporte adaptado.</p> <p>Todo o contido do curso será impartido en lingua castelá.</p>			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Coñecer e saber diferenciar e discriminar os distintos tipos de necesidades especiais e as súas principais repercusións psicomotrices.	A3 A7 A29		
Saber deseñar, planificar, administrar e avaliar na práctica os programas de actividade física e deporte adaptado en educación formal e outros contextos (terapéutico, recreativo e competitivo)	A24 A29	B2 B3 B5 B6	
Coñecer e ser capaz de utilizar recursos metodolóxicos suficientes para favorecer os procesos de inclusión das persoas con necesidades especiais a través da actividade física e o deporte adaptado	A33	B1 B2 B11 B17 B19	C4 C6 C7

Contidos	
Temas	Subtemas

<p>BLOQUE 1: Actividade física e deporte adaptado para poboacións con necesidades especiais: coñecemento, indicacións e contraindicacións.</p>	<p>TEMA 1: Fundamentos básicos de actividade física e deporte adaptado</p> <ul style="list-style-type: none">1.1.- Bases conceptuais sobre Actividade Física Adaptada.<ul style="list-style-type: none">1.1.1.- Definicións.1.1.2.- Clasificación.1.1.3.- Ámbitos de aplicación.1.1.4.- Programas actuais.1.2.- Aproximación ao Deporte Adaptado.<ul style="list-style-type: none">1.2.1.- Definicións.1.2.2.- Clasificación.1.2.3.- Orixe e evolución do deporte adaptado.1.2.4.- Principais organismos internacionais, nacionais e autonómicos do deporte adaptado. <p>TEMA 2: O marco legal e as consideracións arquitectónicas e materiais</p> <ul style="list-style-type: none">2.1.- Marco legal.<ul style="list-style-type: none">2.1.1.- Normativa principal.2.1.2.- Leis específicas.2.2.- Consideracións arquitectónicas e materiais.<ul style="list-style-type: none">2.2.1.- Principios normativos básicos.2.2.2.- As instalacións deportivas.2.2.3.- O material deportivo e as súas adaptacións. <p>TEMA 3: Poboacións con discapacidade</p> <ul style="list-style-type: none">3.1.- Terminoloxía e clasificación.3.2.- Clasificación e definición de conceptos.3.3.- Etioloxía, avaliación e prevención.3.4.- Problemática da persoa con discapacidade
<p>BLOQUE 2: Actitude deontolóxica dentro do contexto escolar obrigatorio en actividade física e deporte adaptado.</p>	<p>TEMA 4: Adaptacións curriculares individualizadas (ACI) en educación física</p> <ul style="list-style-type: none">4.1.- Cuestións xerais que regulan as ACI.<ul style="list-style-type: none">4.1.1.- Niveis de concreción curricular.4.1.2.- Plan xeral de atención á diversidade.4.1.3.- Modalidades de escolarización.4.1.4.- Principios das ACI.4.2.- Orixe e sistematización das adaptacións curriculares.<ul style="list-style-type: none">4.2.1.- Actuacións da Administración e dos centros docentes.4.2.2.- Medidas das adaptacións curriculares.4.2.3.- Fases das adaptacións curriculares individualizadas.4.3.- As oito pautas metodolóxicas de actuación en educación física co Alumnado con Necesidades Específicas de Apoio Educativo (ACNEAE).
<p>BLOQUE 3: Coñecemento e elaboración de programas de intervención en educación física ante necesidades especiais de tipo sensorial, físico e psíquico/comportamental.</p>	<p>TEMA 5: Educación física e deporte adaptado como elemento favorecedor do proceso de inclusión escolar</p> <ul style="list-style-type: none">5.1.- Educación física e deporte adaptado para ACNEAE con discapacidade sensorial.5.2.- Educación física e deporte adaptado para ACNEAE con discapacidade física motriz ligada ao sistema nervioso.5.3.- Educación física e deporte adaptado para o ACNEAE con discapacidade física visceral.5.4.- Educación física e deporte adaptado para o ACNEAE con discapacidade psíquica.

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A3 A7 A29	13	26	39
Mapa conceptual	B2 B3 B5 B6	3	12	15
Presentación oral	B1 B2 B3 B19 C7	6	12	18
Proba de discriminación	B1 B2 B17 B19	7	10	17
Traballos tutelados	B2 B3 B17 C4 C6	15	30	45
Práctica de actividade física	A3 A24 A33 B11	13	0	13
Atención personalizada		3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Durante este tipo de sesións farase unha exposición oral dos contidos con axuda de medios audiovisuais. O alumnado poderá intervir en calquera momento para resolver dúbidas acerca dalgún concepto ou facer unha achega persoal significativa ao fío do tema que se estea tratando.
Mapa conceptual	É unha técnica de traballo individual na que o alumnado terá que establecer relacións entre os conceptos crave de cada un dos temas que se impartan. Por tanto, realizaranse ao finalizar cada tema e farase unha posta en común unha vez que se completou en clase.
Presentación oral	É unha metodoloxía propia dos procesos de ensino/aprendizaxe nos que maior interacción existe entre o alumnado e o profesorado. Terán a oportunidade de expor o traballo tutelado que realicen.
Proba de discriminación	Proba obxectiva que consiste en optar por unha das dúas/tres opcións de resposta que se presentan a unha cuestión determinada, vinculada aos contidos teóricos e ás sesións prácticas que se impartiron. O idioma de redacción será o castelán. Se alguén desexa facelo en inglés ou galego, terá que avisar con 30 días de antelación.
Traballos tutelados	Está referida prioritariamente á aprendizaxe do ?como facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Fundamentase en dous elementos básicos: a aprendizaxe autónoma do alumno/a e o seguimento continuado da profesora.
Práctica de actividade física	É unha técnica que se aplica con grupos reducidos. Ten por finalidade que os alumnos/as desenvolvan empatía social e sexan capaces de experimentar, mediante simulación, os problemas e dificultades que teñen as persoas con necesidades especiais á hora de realizar actividade física e deporte.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Proba de discriminación Traballos tutelados	Atenderase a aqueles alumnos que necesiten explicacións a maiores das que se deron nas sesións maxistras. Con iso procuraremos favorecer o estudo da materia de face á proba de discriminación. Tamén se atenderan as consultas daqueles alumnos con matrícula parcial que necesiten adaptacións para a súa avaliación.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Práctica de actividade física	A3 A24 A33 B11	O alumnado poderá chegar a obter até 2 puntos cunha participación activa en todas as sesións prácticas que se impartan. CUALIFICACIÓN MÍNIMA=1.5	20
Presentación oral	B1 B2 B3 B19 C7	De maneira voluntaria, cada alumno/a poderá optar por facer unha exposición oral (coa axuda de Power Point, Prezi, Canva, etc.) do traballo escrito que realice. O tempo máximo será de 10 minutos.	5

Proba de discriminación	B1 B2 B17 B19	Consistirá en preguntas tipo test referentes aos contidos teóricos e prácticos. Haberá 2 ó 3 opcións de resposta sendo só unha dela a correcta. Para a súa corrección seguirase a fórmula: Puntuación=Acertos-(Erros/núm. de opcións-1). CUALIFICACIÓN MÍNIMA=3.5	60
Traballos tutelados	B2 B3 B17 C4 C6	De maneira voluntaria, o alumnado dividírase en parellas e realizarán un traballo sobre 3 tipos de discapacidades diferentes en 3 ámbitos distintos de actividade física e deporte adaptado. Todos os detalles explicaranse en clase e subiranse ao Campus Virtual.	15

Observacións avaliación

1. Esíxese

asistencia para a avaliación: SI

2. A PORCENTAXE MÍNIMA DE ASISTENCIA ás

prácticas para que computen na avaliación será do: 75%

A asistencia ás sesións prácticas será avaliada a condición de que haxa unha PARTICIPACIÓN ACTIVA; é dicir, o alumnado involúcrese en clase desde os ámbitos físico-motriz, psicolóxico, afectivo-emocional e social. Cualificarase a asistencia e participación, e penalizaranse os atrasos (15 minutos), as faltas xustificadas e as faltas sen xustificar. O alumnado que queira asistir como observador/a poderá facelo, pero isto non contabilizará como "asistencia".

- El alumnado que, POR

MOTIVOS XUSTIFICADOS E ACREDITADOS (competición de elite, accidente,

lesión, enfermidade ou requirimento xudicial) NON ALCANCEN O 70% de participación activa nas prácticas PERO SÍ UN 60%, poderán

complementalo cun traballo de sesións teórico-prácticas baseado nos contidos

das sesións prácticas ás que faltasen e que deberán entregar, como data límite, o mesmo

día do exame. Importante! O xustificante á ausencia non será admitido máis aló dunha semana da falta

3. Os REQUISITOS PARA SUPERAR A MATERIA son:

1ª Oportunidade:

Prácticas de actividade física. Obrigatorias. O alumnado que, POR MOTIVOS XUSTIFICADOS E ACREDITADOS (competición de elite, accidente,

lesión, enfermidade ou requirimento xudicial) NON ALCANCEN O 75% de participación activa nas prácticas PERO SI UN 60%, poderán

complementalo cun traballo de sesións teórico-prácticas baseado nos contidos das sesións prácticas ás que falten e que deberán entregar, como

data límite, o mesmo día do exame. Importante! O xustificante á ausencia non será admitido máis aló dunha semana da falta. Proba de discriminación:

Poderase lograr a puntuación mínima de dúas maneiras: Cuestionarios parciais. Optativos. Realizaranse a través do Campus Virtual e en horario

lectivo. Non se realizará ningún cuestionario fóra da data acordada. Se se alcanza a puntuación mínima, non será obrigatorio realizar o exame final.

De maneira detallada, faranse e puntuarán do seguinte modo: Tema 1: 1.5 puntos - 40 preguntas - 25 minutos. Tema 2: 1.5 puntos - 40 preguntas - 25

minutos. Tema 3: 1 punto - 30 preguntas - 20 minutos. Tema 4: 1 punto - 30 preguntas - 20 minutos. Tema 5: 1 punto - 30 preguntas - 20

minutos. Exame final. Obrigatorio. Será presencial segundo o calendario académico, e farase do temario completo da materia (á marxe de que se

puido aprobar algún cuestionario parcial). Durará unha hora e consistirá en 90 preguntas tipo test. 2ª Oportunidade:

Prácticas de actividade física. Obrigatorias. O alumnado que, por motivos xustificadas e acreditadas (competición de elite, accidente, lesión,

enfermidade ou requirimento xudicial) NON ALCANCEN O 75% de participación activa nas prácticas PERO SI UN 60%, poderán complementalo cun

traballo teórico-práctico baseado nos contidos das sesións prácticas ás que falten. O xustificante non será admitido máis aló dunha semana da falta.

Puntuación mínima=1.5 (máximo 2). O resto do alumnado que non cumpra esta condición, poderá recuperar as prácticas o curso seguinte. Proba

discriminatoria. Obrigatoria. Realizarase no Campus Virtual segundo o calendario académico, e farase do temario completo da materia (á marxe de

que se puido aprobar algún cuestionario parcial). Durará unha hora e consistirá en 90 preguntas tipo test. Puntuación mínima=3.5 (máximo 6).

4. Os criterios de mantementou de partes superadas para a segunda oportunidade

son: Aqueles

apartados que se superaron na primeira oportunidade MANTERANSE ÍNTEGROS para a oportunidade inmediatamente posterior.

5. Os criterios de mantemento de partes superadas en

futuras convocatorias de avaliación son: Para aquel alumnado que teña que volver matricularse e

teña superado algún dos bloques, respectaráselle a nota que secase no devandito

bloque durante un MÁXIMO DE DOUS CURSOS

CONSECUTIVOS. De non ser así, terá que cumprir cos requisitos da materia na

súa totalidade.

6. Alumnado con MATRÍCULA PARCIAL:

1ª Oportunidade:

Proba discriminatoria: Cuestionarios parciais. Optativos. Puntuación mínima=3.5 (máximo 7). Realizaranse a través do Campus Virtual e en horario

lectivo. Se se alcanza a puntuación mínima, non se terá que realizar o exame final. Exame final. Obrigatorio. Puntuación mínima=4 (máximo 8).

Farase presencial segundo o calendario académico. Traballo tutelado: Obrigatorio. Puntuación mínima 1 (máximo 2). Realizará un traballo sobre tres

tipos de discapacidades diferentes en tres ámbitos distintos de actividade física e deporte adaptado. Todos os detalles estarán subidos no Campus

Virtual. 2ª Oportunidade:

Proba discriminatória. Obrigatoria. Puntuación mínima=5 (máximo 8).Traballo tutelado. Optativo (máximo 2). Realizará un traballo sobre tres tipos de discapacidades diferentes en tres ámbitos distintos de actividade física e deporte adaptado. Todos os detalles estarán subidos no Campus Virtual.7.

Disponibilidade

dos idiomas en relación ás probas escritas de avaliación: O idioma de redacción

da proba mixta (tanto os cuestionarios parciais como o exame final) será o CASTELÁN.

Pero se algún/a alumno/a desexase facelo noutro idioma (galego ou inglés), non

habería ningún inconveniente a condición de que o comunicase por escrito con

trinta días de antelación á data oficial da proba correspondente.

8. Opciones alternativas de avaliación para

CASOS ESPECIAIS:

Para o alumnado que presente de maneira xustificada necesidades educativas especiais,

levarán a cabo as adaptacións curriculares que correspondan seguindo o

principio de individualización, o diseño universal de aprendizaxe e en colaboración co coordinador do PAT da facultade.

9. Faise fincapé en que, tao e como xa se mencionou no apartado

3., al realizar os CUESTIONARIOS PARCIAIS (probas

on-line), empregárase a plataforma da

UDC, a través DO CAMPUS VIRTUAL.

10. Moi importante!: Acerca das CONSECUENCIAS DO PLAXIO na realización das probas ou actividades de avaliación:

A realización fraudulenta de proba ou actividades de avaliación implicará a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa a falta e

respecto da materia en que se cometese: o/a estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso

académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederáse a modificar a súa

cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario (Regulamento disciplinar do estudantado da UDC, art. 11, apdo 4 b). Entenderase

por fraude académica calquera comportamento premeditado tendente a falsear os resultados dun exame ou traballo, propio ou alleo, realizado como

requisito para superar unha materia ou acreditar o rendemento académico (Lei 3/2022, do 24 de febreiro, de convivencia universitaria; art. 11, apdo g)

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - ARRIBAS, H. y FERNÁNDEZ, D. (2015). Deporte adaptado y escuela inclusiva. Barcelona: Graó - ASÚN, S. (2016). Actividad física y deporte adaptado a personas con discapacidad. Zaragoza: Prensas de la Universidad de Zaragoza - BERNAL, J.A. (2019). Experimentar la discapacidad des la educación física. Sevilla: Waceulen - GALLEGO, J., CANGAS, A. y AGUILAR-PARRA, J.M. (Eds.) (2019). Aplicaciones de intervención en actividad física adaptada. Madrid: Dykison - HERNÁNDEZ, F.J. (2015). El deporte para las personas con discapacidad. Barcelona: Edditec - LEARDY, L.A. et al. (2018). Libro blanco del deporte de porsonas con discapacidad en España. Madrid: Cinca - RIOS, M., RUIZ, P., y CAROL, N. (Coords.) (2014). La inclusión en la actividad física y deportiva. Comité Paralímpico Español - VANEGAS-CASTILLO, J.E. (2019). Educación física para la inclusión. Colombia: Kinesis
Bibliografía complementaria	<ul style="list-style-type: none"> - CORNAGO, A. (2013). Manual de juego para niños con autismo. Valencia:Psylicom - Consejo Superior de Deportes (Ed.) (2011). Deportistas sin adjetivos. El deporte adaptado a las personas con discapacidad física. Madrid:CSD - GÓMEZ, J. (2019). El deporte adaptado en el derecho español. Madrid:Reus - MENA, B., NICOLAU, R., SALAT,L. TORT, P., y ROMERO, B. (2011). El alumno con TDAH. Guía práctica para educadores. Barcelona:Mayo - RUBÍN, H.A. (2005). Murderball. - SERRANO, A. (2015). Educación física para alumnos con discapacidad motora. Madrid:CCS - VERDUGO, M.A. (2011). Discapacidad intelectual. Definición, clasificación y sistemas de apoyo. Madrid:Alianza <p>RECURSOS WEB: http://efdeportes.com/efd0/b-afeÉ un apartado desta revista dixital no que aparece unha relación de artigos sobre o mundo da actividade física para persoas con discapacidade. http://sportsciencies.com. Nesta revista podemos atopar articulos científicos interesantes sobre a actividade física adaptada. http://www.eujapa.upol.czEsta é a referencia da revista europea de actividade física adaptada. Actualmente, é unha das de maior prestixio e recoñecemento internacional. As súas publicacións son semestrais. http://journals.humankinetics.com/apaqNeste caso estamos a tratar da revista oficial da Federación Internacional de Actividade Física Adaptada. Ten facilidade de acceso aos seus artigos por atoparse dentro dos recursos electrónicos de revistas dixitais da UDC. http://www.dafaweb.esA Asociación Española de Deporte e Actividade Física Adaptada (AEDAFa) nace coa vocación de axuntar a actividade e intereses de profesionais en relación á actividade física e o deporte adaptado, cun marcado carácter multi- e inter-disciplinar. Os asociados poden acceder a unha información actualizada, caracterizada polo seu rigor académico e científico. http://www.deporteinclusivo.esÉ a páxina do Centro de Estudos sobre Deporte Inclusivo (CEDI). Trátase dun organismo cuxo obxectivo é fomentar a iniciación e a promoción deportiva en persoas con discapacidade. Pódese considerar punteiro a nivel nacional e é o que achega a información máis actualizada sobre calquera tipo de evento (cursos, xornadas, congresos, etc.) dentro deste ámbito Therapeutic Recreation Journal (TRJ) é a renombrada publicación trimestral publicada por Sagamore Publishing LLC. A revista, que se publica desde hai máis de 50 anos, ofrece un foro nacional para a investigación e o debate sobre as necesidades das persoas con discapacidade, os problemas que enfrenta a profesión, as novas perspectivas de servizo e a recepción de servizos de recreación terapéutica.</p>

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía da actividade física e do deporte/620G01011

Socioloxía da actividade física e do deporte/620G01015

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Proceso de ensino/aprendizaxe da actividade física e do deporte/620G01022

Actividade física saudable e calidade de vida I/620G01023

Materias que continúan o temario

Planificación do proceso de ensino/aprendizaxe da actividade física e do deporte/620G01035

Actividade física saudable e calidade de vida II/620G01036

Actividades acuáticas saudables e socorrismo (optativa)/620G01042

Observacións

Coa finalidade de mellorar o sistema de garantía interna de calidade do noso centro, sería convinte que o alumnado atendese á solicitude realizada pola UDC, con periodicidade cuadrimestral, respecto a participar no proceso de avaliación das materias cursadas? e cuxa chamada realiza baixo o nome de ?AVALÍA? consistindo en responder as enquisas que avalían a docencia do profesorado en cada materia.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías